

Växelvis boende ökar bland skilsmässobarn

Sammanlagt bor ungefär vart fjärde barn under 18 år skilt från en eller båda sina föräldrar. De flesta av dessa barn har föräldrar som separerat. Under 2000-talet har antalet barn som är med om att föräldrarna flyttar ifrån varandra minskat, men sett över längre tid är andelen barn med separerade föräldrar större nu.

Andelen barn som är med om att föräldrarna separerar ökade under 1980- och 1990-talen för att sedan minska. Under 2008 var 47 000 barn, eller drygt 3 procent av barnen med gifta eller samboföräldrar, med om att deras föräldrar flyttade ifrån varandra.

Antalet separationer har minskat både för barn med gifta föräldrar och barn med samboföräldrar. Nedgången under 2000-talet var större för barn med samboföräldrar, men det är fortfarande ungefär dubbelt så vanligt att barn med samboföräldrar är med om en separation som att barn med gifta föräldrar är det. Under de senaste två åren har separationerna i sambofamiljer ökat något, medan inte samma tendens märks bland barn med gifta föräldrar.

TIDIGARE VAR DET VANLIGARE att yngre barn upplevde en separation. Antalet separationer minskade ju äldre barnet blev. Nedgången i separationer under 2000-talet har främst skett bland de yngre barnens föräldrar, vilket lett till att det inte längre är så stora skillnader i separationsrisk för barn i olika åldrar.

Bland tonåringar har separationsrisken ökat en aning, men det gäller endast barn med gifta föräldrar. Bland barn med samboföräldrar har separationsfrekvenserna gått ner i alla åldrar.

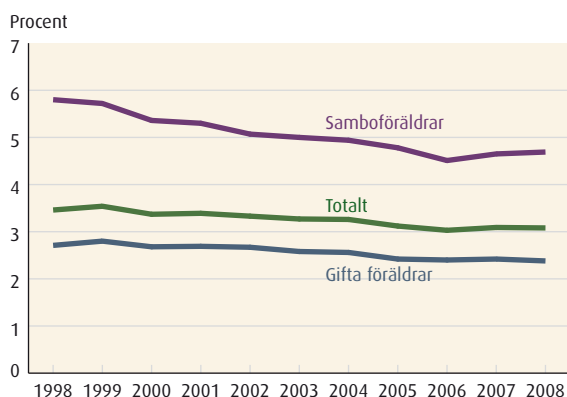

Foto: Susanne Kronholm

ATT FÖRÄLDRAR ÄR ÄLDRE IDAG än tidigare när de får barn och att de oftare har högre utbildning är möjliga förklaringar till de senaste årens nedgång i separationer. Separationerna minskar nämligen både med föräldrarnas ålder och med deras utbildningsnivå. Barn med en ung mamma (högst 22 år när barnet föddes) har dubbelt så stor risk att uppleva att föräldrarna separerar jämfört med barn med en mamma som var 31 år eller äldre när de föddes. Det är också ungefär dubbelt så vanligt med en föräldraseparation bland

Färre separationer på 2000-talet

Andel barn, 0–17 år, som varit med om att deras föräldrar separerat åren 1998–2008 efter familjetyp före separationen

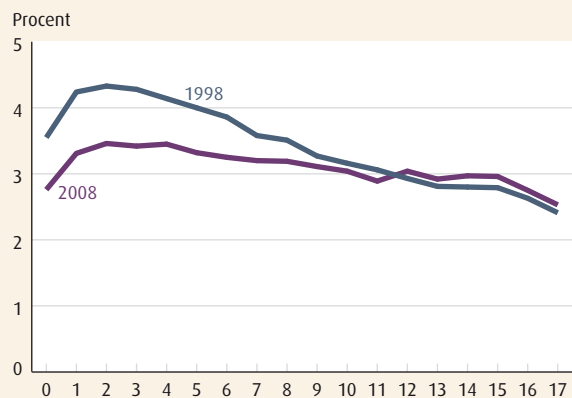

Separationer i sambofamiljer kan enbart redovisas om det finns gemensamma barn.

Under 2000-talet har antalet separationer minskat. Den största nedgången har skett bland barn med samboföräldrar.

Störst nedgång i separationer bland yngre barn

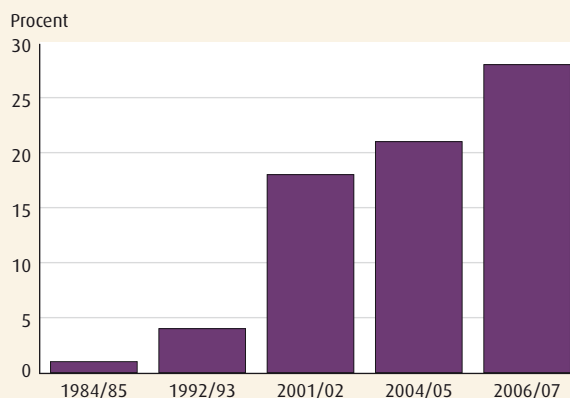
Andel barn som varit med om att deras föräldrar separerat 1998 och 2008 efter ålder

Antalet separationer har blivit färre sedan år 1998. Störst är nedgången för de yngre barnen.

Växelvis boende allt vanligare

Växelvis boende bland barn med separerade föräldrar

Växelvis boende har blivit mycket vanligare under de senaste åren. I dag bor nära 3 av 10 barn med separerade föräldrar växelvis hos sin mamma och pappa.

På baksidan av tidningen kan du se hur stor andel av barn i olika kommuner som bor tillsammans med båda sina föräldrar.

Anledningar till att barn bor skilt från någon av sina föräldrar

Hemmaboende 16- respektive 17-åringar efter familjesituation

År	Bor med båda föräldrar	Bor ej med båda föräldrar p.g.a.				Summa
		Separation	Dödsfall	Föräldrar aldrig bott ihop	Annat skäl	
1916-1925	78	1	18	1	2	100
1926-1935	78	2	15	3	2	100
1936-1945	82	2	12	2	3	100
1946-1955	80	6	9	2	3	100
1956-1965	82	7	6	2	2	100
1966-1975	84	9	4	2	1	100
1976-1985	77	15	4	3	1	100
1999	66	25	3	5	0	100
2008	59	32	3	5	0	100

Annat skäl kan t.ex. vara att barnet bor i fosterhem

Det finns olika skäl till att barn bor skilt från någon av sina föräldrar. I början av 1900-talet var den vanligaste orsaken att en förälder dog. Idag är det i stället separationer som är den vanligaste orsaken till att barn bor skilt från någon av föräldrarna.

barn med föräldrar som båda har förgymnasial utbildning, jämfört med barn med någon eftergymnasialt utbildad förälder.

NEDGÅNGEN I SEPARATIONER bland de yngre barnen har lett till att fler yngre barn bor med båda sina föräldrar. Andelen 1-5-åringar som bor med båda föräldrarna har ökat från 84 procent 1998 till 86 procent 2008. Bland de äldre barnen, 13-17 år, har denna andel istället minskat från 67 till 62 procent under samma period. På sikt kan även denna andel öka, om separationsriskerna minskar ytterligare eller ligger kvar på dagens nivå. Sammantaget bor idag drygt 1,4 miljoner barn eller tre av fyra barn under 18 år med båda sina föräldrar.

Andelen barn som bor med båda sina föräldrar var högst omkring 1970 och har sedan dess minskat. Även längre tillbaka i tiden var andelen lägre. Antalet barn som varit med om att deras föräldrar separerat har ökat under hela 1900-talet, men tidigare var en stor andel barn

med om att en förälder dog. I början av 1900-talet förlorade nära vart femte barn någon av sina föräldrar under uppväxten. Idag är det endast ett par procent av 17-åringarna som förlorat en förälder.

Allt fler barn har varit med om att deras föräldrar separerat och det är också vanligare idag att föräldrarna inte har bott tillsammans någon gång under barnets uppväxt. Under större delen av 1900-talet var det omkring 2 procent av barnen vars föräldrar aldrig bott ihop. Sedan 1970-talet har denna andel ökat och bland dagens 17-åringar har drygt 5 procent aldrig bott med båda sina föräldrar. Om andelen är densamma för de yngre barnen betyder det att omkring 100 000 barn har föräldrar som inte bott ihop.

SAMTIDIGT SOM antalet barn som varit med om att deras föräldrar separerat har ökat finns det tecken på att barn med separerade föräldrar har bättre kontakt med den förälder de inte bor hos.

Ett exempel på detta är att fler och fler barn bor växelvis lika mycket med båda sina föräldrar. Vid mitten av 1980-talet bodde bara 1 procent av barnen med separerade föräldrar växelvis lika mycket med båda sina föräldrar. År 2006-07 gällde det 28 procent av barnen med separerade föräldrar.

Växelvis boende är vanligast i åldrarna 6-9 år. I den åldern bor närmare hälften av barnen med separerade föräldrar växelvis lika mycket med vardera föräldern.

En majoritet av barnen med separerade föräldrar bor enbart med sin mamma men det har blivit vanligare att barn bor med sin pappa efter en separation. Andelen barn som är folkbokförda hos sin pappa av barnen som inte bor med båda sina föräldrar har ökat från 13 procent 1998 till 18 procent år 2008.

79 PROCENT AV BARNEN är folkbokförda hos sin mamma och en liten andel, 3 procent, är inte folkbokförd hos någon av sina föräldrar. I folkbokföringen saknar

Lästips

Barn idag – En beskrivning av barns villkor med Barnkonventionen som utgångspunkt

Barn- och familjestatistik
www.scb.se/1e0102

vi uppgifter om växelvis boende, eftersom ett barn endast kan vara folkbokförd på en adress.

Det är vanligare att pojkar är folkbokförda hos sin pappa, 19 procent jämfört med 16 procent av flickorna. Andelen barn som är folkbokförda hos sin pappa ökar också med barnets ålder. Bland de yngsta barnen är mindre än 5 procent folkbokförda hos sin pappa medan 18 procent av de 17-åriga flickorna och 23 procent av pojkarna i samma ålder är det. ●

Författare

Karin Lundström

arbetar med barn- och familjestatistik på SCB
tfn: 08-506 941 87
e-post: karin.lundstrom@scb.se